

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 755. An & qualiter testamentum revocatur & rumpatur factis, & in specia confectione alterius testamenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

hæredi, sed quâ promissario & creditori ex injuria illi illata. Ex quibus jam inter alia videri sequi ait de Lugo. num. 34. quod, si testator bona fide adeoque sine injuria revocavit prius testamentum condito secundo, hæres secundus in foro conscientiæ, aut etiam in foro externo, dum bona fides probari potest, compelli nequeat ad dandum aliquid primo hæredi; quia jam nulla injuria intercessit; adeoque nullum debitum defuncti, pro quo satisfacere debet hæres secundus. Cujus tamen contrarium esset, si testator ante mortem post secundum testamentum bonam fidem amitteret advertendo ad obligationem non revocandi primum testamentum; deberet enim tunc revocare secundum, ne morte sua illud confirmaretur, & sic primo hæredi fieret injuria, ad quam secundus hæres refarciendam tenetur adhuc. Verum tamen addit de Lugo, debitum secundi hæredis non videri fundari in sola injuria à testatore commissa, sed in ipsa promissione illius jurata; adeoque etiam si bona fide revocasset prius testamentum, adhuc esset obligatus, & consequenter & hæres illius secundus primo hæredi restituere bona illa; quem admodum qui promissit Petro equum, licet eum dein bona fide vendidisset & tradidisset paulo, adhuc videtur ex promissione teneri, saltem si potest, recuperare & redimere suum equum ab emptore, ut promissionem servet.

Quæst. 754. An & qualiter verbis fieri possit mutatio seu revocatio testamenti.

Resp. Voluntate contraria verbis declarata revocari testamentum posse est communis, ut autem ea declaratio verbalis valeat, de jure communi non sufficit, etsi testator in judicio vel coram septem testibus ad hoc specialiter convocatis facta hujusce expressis: nolo testamentum, quod feci, valere. revoco & annullo testamentum à me factum; quia volo intestatus decedere. §. 7. *Inst. quib. mod. testam. infirmetur.* Struv. in ff. de injust. rupt. th. 42. Muller. *ibid.* Lauterb. in ff. eod. §. 13. Fulgofus. in *L. sancimus, c. eod.* Fachin. *L. 4. controv. c. 8.* Clarus. §. *testamentum, q. 91. num. 2.* Reiffenst. *b. t. n. 745.* contra Covar. *l. c. §. sexta conclusio.* Mantic. de *conject. ultimar. volunt. l. 2. tit. 14. num. 13.* quos pro contrario (saltem si dicat testator se mori velle intestatum) citat Reiffenst. Dixi de jure communi: nam jure speciali quorundam locorum sufficere revocationem verbalem fieri coram Notario & testibus, ut de terris Saxonix, testatur Lauterb. vel coram Judice & quatuor honestis viris, ut de Jure Wurtembergico dicit Idem. Quin & de jure communi civili DD. communiter excipiunt testamentum nuncupativum, quod sola voluntatis contrariæ declaratione rumpi asserunt. Arg. *L. 35. de R. 7.* Lauterb. citatis Wefenbec. Conan. Vinn. ad §. 7. *Inst. de injust. rupt.* de testamento militis etiam videntur. *L. 15. §. 1. ff. de testam. milit.* Sed requiritur præterea lapsus decennii, sine quo revocatio verbalis est nulla, etiam si 20. testes, & nescio, quæ non solemnitas alia fuisset adhibita. §. 3. *Inst. quib. mod. testam. infirm. cit. L. Sancimus.* Alex. *ibid. num. 8.* Clar. *l. c. num. 3.* ubi etiam, quod lapsu decennii conjuncto cum revocatione sufficiant tres testes. item Lauterb. & alii cum communiore. Incipit verò hoc decennium currere, non à tempore verbis declarata voluntatis, ut volunt Menoch. & Wefenb. apud Lauterb. Sed à die conditi testamenti. Jason. in *L. sancimus. n. 15.* Alex. *l. c.* Clarus. *l. c. n. 4.* Lauterb. *l. c. & c.*

Quæst. 755. An & qualiter testamentum revocetur & rumpatur factis, & in specie confectioe alterius testamenti.

1. **R**esp. Primò: testamentum legitime factum cum effectu revocari posse seu rumpi factis indubitatum est, quin & facta sicut in aliis, sic & in negotio testamentario plus ponderis quàm ipsa verba habent per *L. 48. §. 3. ff. de adl. adl.* & sic in specie revocationem seu mutationem testamenti prioris exercitè fieri posse per legitimam confectioem alterius seu secundi testamenti, extra controversiam quoque est, tanquam communis regula, ut inquit Decius. *conf. 264. n. 1.* apud Clar. *l. c. q. 94.* per *L. 27. c. de testam. §. 2. Inst. quib. mod. testam. infirm.* & sic primum per posterius ipso jure tollitur; cum nemo cum duobus testamentis contrariis decedere valeat.

2. **R**esp. Secundò: ampliando dictam regulam variè; ita ut revocatio illa & sublatio prioris testamenti per secundum fiat primò, etiam in posteriore testamento nulla facta fuisset mentio prioris. *L. 27. c. de testam.* cum novissima voluntas testatoris sit servanda. Lauterb. in ff. de injust. rupt. §. 21. quin etiam, si testator immemor prioris testamenti condiderit secundum. Lauterb. §. 22. cum Carpz. *p. 3. c. d. 39.* Pistor. *p. 1. q. 17. num. 3.* Contrarium sentientibus Durant. de *act. test. & caut. ultim. vol. tit. 10. caut. 1. num. 2. & 3.* Faber. in *c. l. 6. ut. 5. def. 19.* Bardil. de *revocat. ult. vol. th. 37.* Brunem. *ad l. 22. ff. de legat. 3.* & alii apud Lauterb. ex earatione, quod aliàs locus esse posset suspitioni, posterius testamentum importunis suggestionibus extortum. quamvis apud Eundem dicat Panhus. de *mut. ult. vol.* videri sibi absurdum ita construngi libertatem testandi. Illud tamen speciale, quod ut testamentum parentum inter liberos per posterius rumpatur, necessaria sit expressa mentio revocatoria prioris, prout cum communiore Arg. *Novel. 107. & Auth. hoc jure de testam.* docent de Lugo. *Tom. 2. de 7. & 7. d. 24. num. 50.* item Grass. *receptar. sent. vol. 1. q. 86. num. 5.* Tusch. *Lit. T. concl. 152. num. 22.* Mantic. *l. c. l. 6. tit. 2. num. 27.* quos citat & sequitur Muller. in *struv. ad ff. de injust. rupt. th. 39. lit. β.* quamvis Struv. addat, Juri Romano magis congruere sententiam contrariam per *Novell. 106. c. 2. Auth. inter liber. c. de testam.* eò quod hoc testamentum ex legis dispositione, ut liberis magis prospiceatur, censeatur tacitè continere clausulam derogatoriam ad cætera testamenta facta extra liberos, ut Muller. *l. c.* Menoch. de *presump. L. 4. presump. 166. num. 39. & 62.* Adeoque jam etiam non sufficiat, testatorem in secundo testamento usum generali hac clausula: non obstante quocunque alio testamento, ut Grass. Mantic. Muller. *LL. cit. Reulner. vol. 1. de testam. p. 4. num. 9.* Arg. *cit. Novel. 107.* utpote quæ utitur verbo *expressim.* quin & ut magis adhuc indubitanter constat de mutata patris voluntate, aliqui requirunt, ut inseratur secundo testamento causa mutationis. Ubi tamen pater testamentum inter liberos mutare vellet, substituendo aliud inter eosdem sufficere minùs solemnem declarationem mutatae voluntatis (adeoque nec requiri videtur dicta expressa & specialis mentio derogatoria) modò constat, quænam fuerit ultima patris de bonis ejus dispositio, tradit Muller. cum citatis à se Bocer. *clas. 3. disp. 9. n. 13.* Stryck. de *jure test. inter liber. c. §. n. 9.*

3. Secundò valet revocatio prioris testamenti (intellige facti inter extraneos) etiam si priori inserta clausula derogatoria; nimirum quòd nolit illud revocare; vel, si revocaret, non valeret revocatio. Idem est, ut etiam si certum modum testator in priore testamento præscripserit servandum, is tamen in posteriore non servaretur, adhuc rumpere- tur prius. *L. 6. §. 2. ff. de jur. cod. Lauterb. l. c. citans Carpz. p. 3. c. §. d. 19.*

4. Tertio, etiam si testamentum posterius non fortiaur effectum, puta, quia hæres in eo institutus non adiit hereditatem, vel conditio de futuro, sub qua hæres institutus defecit, ut habet clarus textus. *§. 2. Inst. quib. mod. testam. infirmet. Lauterb. l. c. ubi verò in priore defecit conditio de præterito vel futuro, dici non potest rumpi per posterius; quia jam initio fuit invalidum.*

5. Quarto rumpitur per posterius, etiam si in hoc hæres institutus non ex alie, sed in re certa. *Lauterb. l. c. juxta expressum textum. §. 3. Inst. quib. mod. testa. infirm.*

6. Quintò, sive testamentum utrumque sit ejusdem generis, sive diversi; ita ut rumpatur prius scriptum per secundum nuncupativum & contra. *Novell. 107. c. 2. §. 2. Inst. quib. mod. Valsq. de success. resol. §. 1. num. 28. Stru. l. c. lit. u.* Item si prius sit factum publicè seu coram Principe, etiam Imperatore ejusque autoritate confirmatum; vel etiam ad acta, & posterius privatim. *Covar. ad rubr. de testam. p. 2. num. 2. & seq. Clar. §. testam. q. 94. num. 2. cum Baldo, ut ait communiter recepto. in L. omnium. c. de testam. num. 3. Carpz. p. 3. c. §. d. 42. Reiffenst. h. t. num. 759.* Vel etiam prius sit magis solenne præ secundo, v. g. factum ad pias causas coram septem testibus præ factò ad pias causas coram duobus testibus; quia major talis solennitas habet se per accidens ad tale testamentum. *Lugo. l. c. d. 24. num. 26.* Idem est si prius sit aliter privilegiatum, & hinc carens aliquibus solennitatibus ad non privilegiatum requisitis. v. g. ad pias causas, tempore pestis, factum à rustico, milite, & posterius solenne seu adhibitis omnibus solennitatibus ordinariis, & contra, ita ut unum per aliud rumpatur. ita habet juri conformior & usu recepta, quam tenent *Salicet. in L. sancimus. c. h. t. num. 3. Covar. Mantu. LL. cit. Harpr. ad §. 2. Inst. quib. mod. ex ea ratione, quòd, ut prius testamentum per posterius revocetur & rumpatur, plus non requiritur, quam ut posterius jure seu ritè & legitime factum, hoc est, adhibitis omnibus solennitatibus à jure requisitis ad tale testamentum, quale est etiam testamentum ad pias causas vel tempore pestis factum.*

7. Resp. Tertio; ut igitur prius rumpatur per posterius, requiruntur sequentia. Primo, ut hoc sit jure perfectum, hoc est, tam ratione voluntatis, quam ratione solennitatum; ita ut, si testator totam suam voluntatem non declaraverit, vel liberam voluntatem non habuerit in posteriore testamento conficiendo, prius per hoc nullatenus rumpatur; ita ut in ordine ad hanc rruptionem neque clausula codicillaris, neque ulla juris ratio hunc effectum supplere possit. *Gratian. dscept. forens. Tom. 4. c. 659. num. 8. Lauterb. l. c. §. 3.* Idem est, seu nullatenus rumpitur, si in secundo aliqua solennitates omittat ad illud requisitæ, qualiter quia dici non possunt solennitates ad testamentum ad pias causas, militare ceteraque privilegiata testamenta requisitæ, etsi careant solennitatibus ad alia requisitis, dici quoque non poterunt in genere suo imper-

fecta, adeoque per illa non rumpi testamentum prius dicendum non est. Quamvis etiam quandoque prius conservetur posteriore ritè confecto. v. g. jure fideicommissi, si in posteriore prius expresse approbatum sit, vel clausulam fideicommissariam contineat de hereditate hæredibus scriptis in priore restituenda, tunc enim in secundo testamento scriptus hæres rebus sibi datis, aut deducta quartâ contentus esse debet. pro quo *Lauterb. §. 24. citat. §. 3. Inst. quib. mod. l. 29. ff. ad SC. Trebell.* Reviviscere quoque prius & sustineri jure prætorio ex æquitate, scriptisque in eo hæredibus concedi bonorum possessionem, si testator in favorem prioris cancellaverit posterius, ait Idem citata pro hoc *L. penult. §. 2. ff. de bonor. poss. sec. tab.* Fallit de cetero regula; quod per posterius imperfectum non rumpatur prius, in sequente casu: dum in priore perfecto instituti hæres, quia enim instituto succedere non poterant, & in secundo imperfecto (modò tale non sit ratione voluntatis, sed solum ratione solennitatis, adhibitiq; quinque testes) ij instituti, qui aliàs ab intestato successissent. tunc enim dispositio illa secundi testamenti valet, & in eo hæres scripti, non quidem ex testamento, sed quasi ad intestati hominis successionem veniunt singulari Juris dispositione, non attentata in hoc casu firmitate testamenti, sed ex mutatione voluntatis propter affectum cognatorum præextraneis. per *L. 21. §. 1. c. de testam. de Lugo. l. c. num. 57. Lauterb. l. c. §. 23. Struv. in ff. de injust. rup. th. 41. Muller ibid. cum citatis à se Barry. de success. l. 1. tit. 2. num. 11. Thesau. L. 1. q. 56. item Clarus. l. c. q. 7. num. 1. qui tamen num. 2. cum Bald. & Alex. addit, id non procedere, si in secundo testamento aliquis ex filiis testatoris sit præteritus. Quin & de Lugo. l. c. cum Molin. ait, hæc omnia procedere in foro externo, in foro verò interno juxta probabilem ultimam voluntatem testatoris etiam absque dicta solennitate validam esse ei que standum, quancumque de ea constat.*

8. Secundò requiritur, ut mutatio voluntatis non fiat ex errore de morte hæredis instituti in priore testamento. Si enim testator ex incerto rumore audivisset illum mortuum, ideòque mutaverit voluntatem: hac causa non subsistente, non valebit secundum testamentum; cum causa finalis falsa vitiet actum per §. 1. *Inst. de legat.* atque ita hæres in priore institutus, si adhuc vivat, potest petere hereditatem per *L. ult. de hæred. inst.* ita *Gomes. Tom. 1. var. resol. c. 5. num. 24. Valsq. de success. resol. §. 20. n. 14. Barry. de success. L. 10. tit. 1. n. 13. Struv. l. c. th. 40. lit. u. Muller. ibid.*

Quest. 756. An & qualiter rumpatur testamentum per petitionem & receptionem illius à iudice vel ex actis penes quos depositum?

R Esp. Cum probabiliore, quam cum Berlich. p. 3. concl. 4. num. 46. & seq. tenet Muller. l. c. th. 42. lit. y. item Lauterb. §. 15. cum Besold. vol. 4. cons. 1. Carpz. p. 3. c. §. d. 30. testamentum tale judiciale à testatore ex actis vel ex judicio receptum, si integrum & salvum apud testatorem inveniatur, valet, & per hujusmodi receptionem revocatum non est; cum nullibi in Jure ad hujus testamenti valorem requiratur, ut illud in judicio deponatur, aut ibi depositum relinquatur. quin &, si testator illud annullandi animo recepisset, quamdiu id non probatur, præsumendum pro illius valore; cum semper in